

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

**Факультет соціальних комунікацій і
музейно-туристичної діяльності**

Кафедра туристичного бізнесу

РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ

**Програма та навчально-методичні матеріали до
курсу**

Харків, ХДАК, 2023

УДК 338.48:332.122:379.84

Р 36

Друкується за рішенням науково-методичної ради Харківської державної академії культури
(Протокол №10 від 20.04.2023 р.)

Рецензенти:

Соляник А.А., доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХДАК.

Євтушенко О. В. к.е.н., доцент, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Укладач:

Божко Любов Дмитрівна, доктор культурології, завідувач кафедри туристичного бізнесу

Р 36 **Рекреаційні комплекси світу:** програма та навчально-методичні матеріали для бакалаврів 2 курсу спец. 242 «Туризм», освітня програма «Туризмознавство» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т соц. комунікацій і музейно-туристич. Діяльності, Каф. туристичного бізнесу ; [уклад. Л. Д. Божко]. — Харків : ХДАК, 2023. — 20 с.

Навчальний курс «Рекреаційні комплекси світу» забезпечує вивчення умов формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів світу, ознайомлення з різними системами організації діяльності населення для відновлення фізичних і духовних сил: відпочинком, оздоровленням та курортним лікуванням, туристичними мандрівками тощо.

УДК 338.48:332.122:379.84(073)

© Харківська державна академія культури, 2022 р.

© Л.Д. Божко, 2022 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань - 24 Сфера обслуговування Спеціальність - 242 «Туризм»	обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання курсова робота або аналоги (назва) Загальна кількість годин - 120	Освітньо-професійна програма - туризмознавство	Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		3-й	
		Лекції	
З них: для денної форми навчання: аудиторних –40 самостійної роботи – 80	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	20 год.	.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		80 год.	
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –40/80

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Рекреаційні комплекси світу» вивчається в 1 семестрі другого року підготовки бакалаврів з туризму. Загальна кількість кредитів - 4. Кількість аудиторних годин - 40.

Мета вивчення дисципліни – є вивчення умов формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів світу, ознайомлення з різними системами організації діяльності населення для відновлення фізичних і духовних сил: відпочинком, оздоровленням та курортним лікуванням, туристичними мандрівками тощо.

Завдання вивчення дисципліни. Основними завданнями навчальної дисципліни є теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань:

- вивченні теоретичних основ дисципліни, її понятійно-термінологічного апарату;
- пізнанні закономірностей розміщення, особливості структури, потенційні запаси та сучасний рівень використання різноманітних видів рекреаційних й туристичних ресурсів;
- вивченні функціонування і розвитку світових територіально-рекреаційних систем;
- характеристики окремих рекреаційних комплексів світу;
- виявленні основних проблем та перспектив розвитку туристичної індустрії.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності	ЗК4 Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.
	ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
	ЗК13. Здатність планувати та управляти часом
Фахові компетентності	ФК1 Знання і розуміння предметної області своєї професії та специфіки професійної діяльності.
	ФК3 Здатність аналізувати туристичний потенціал територій.
	ФК4 Здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору.
	ФК15 Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми)

Програмні результати навчання	ПРН1 Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з
--------------------------------------	--

	обслуговування туристів.
	ПН2 Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.
	ПРН3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.
	ПРН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.
	ПРН8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

Політика дисципліни

1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених навчальним планом занять, до екзамену він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують.

2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

Правила дотримання академічної доброчесності працівниками і здобувачами вищої освіти, у тому числі розроблення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в ХДАК, регламентуються Положеннями: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_szap.pdf https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kpad18.pdf

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Науково-методичні засади вивчення туристичних комплексів

Тема 1. Інструктаж здобувачів освіти з цивільного захисту, охорони праці, БЖД

Правила поведження під час обстрілів і бомбардувань в приміщеннях, на вулиці та транспорті. Правила поведження в зоні бойових дій. «Екстрений чемоданчик». Перша медична допомога при пораненні.

**Тема 2. Рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання.
Рекреаційна галузь**

Поняття рекреаційної діяльності. Види і форми рекреаційної діяльності. Економічна ефективність рекреаційної діяльності. Умови та фактори розвитку рекреаційної галузі. Територіальна організація. Проблеми та перспективи розвитку.

Тема 3. Рекреаційне природокористування й охорона природи

Сутність і функціональна модель рекреаційного природокористування. Охорона природи як одна з функцій рекреаційного природокористування. Рекреаційна дигресія. Визначення стадій рекреаційної дигресії. Рекреаційне зонування території

Тема 4. Рекреаційне районування світу

Загальні засади та основні схеми рекреаційного районування. Особливості міжнародних рекреаційних потоків. Рекреаційні регіони світу.

Розділ 2. Характеристика туристичних комплексів

Тема 5. Європейський рекреаційний регіон

Південноєвропейський туристичний район. Північноєвропейський туристичний район. Західноєвропейський туристичний район. Центрально-східноєвропейський туристичний район.

Тема 6. Рекреаційні комплекси Американського регіону

Північноамериканський туристичний район. Центральноамериканський туристичний район. Карибський басейн. Південноамериканський туристичний район.

Тема 7. Рекреаційні комплекси Африки

Особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки.

Туристичні регіони Африки. Основні курорти Африки.

Тема 8. Рекреаційні комплекси Азії

Південноазійський туристичний район. Північно-східноазійський туристичний район. Південно-східноазійський туристичний район.

Тема 9. Рекреаційні комплекси Австралії й Океанії

Австралія. Океанія.

Тема 10. Рекреаційні комплекси Близького Сходу

Країни Північної Африки. Туристсько-рекреаційні ресурси ОАЕ, Саудівської Аравії, Єгипту, Йорданії.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.	
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
РОЗДІЛ 1. Науково-методичні засади вивчення туристичних комплексів													
Тема 1. Рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання	8	2		2		4							
Тема 2. Рекреаційна галузь	10	2		2		6							
Тема 3. Рекреаційне природокористування й охорона природи	12	2		2		8							
Тема 4. Рекреаційне районування світу	10	2		2		6							
Разом за Розділом 1	40	8		8		24							
РОЗДІЛ 2. Характеристика туристичних комплексів													
Тема 5. Європейський рекреаційний регіон	14	2	2			10							
Тема 6. Рекреаційні комплекси Американського регіону	14	2	2			10							
Тема 7. Рекреаційні комплекси Африки	12	2	2			8							
Тема 8. Рекреаційні комплекси Азії	14	2	2			10							
Тема 9. Рекреаційні комплекси Австралії й Океанії	12	2		2		8							
Тема 10. Рекреаційні комплекси Близького Сходу	14	2	2			10							
Разом за Розділом 2	80	12	10	2		56							
Усього годин	120	20	10	10		80							

4. Теми практичних / семінарських / індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання	2
2	Рекреаційна галузь	2
3	Рекреаційне природокористування й охорона природи	2
4	Рекреаційне районування світу	2
5	Європейський рекреаційний регіон	2
6	Рекреаційні комплекси Американського регіону	2
7	Рекреаційні комплекси Африки	2
8	Рекреаційні комплекси Азії	2
9	Рекреаційні комплекси Австралії й Океанії	2
10	Рекреаційні комплекси Близького Сходу	2
	Разом	20

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання	4
2	Рекреаційна галузь	6
3	Рекреаційне природокористування й охорона природи	8
4	Рекреаційне районування світу	6
5	Європейський рекреаційний регіон	10
6	Рекреаційні комплекси Американського регіону	10
7	Рекреаційні комплекси Африки	8
8	Рекреаційні комплекси Азії	10
9	Рекреаційні комплекси Австралії й Океанії	8
10	Рекреаційні комплекси Близького Сходу	10
	Разом	80

6. Методи навчання. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання. Застосовуються сучасні методи навчання, які охоплюють як цілком нові, так і оновлені традиційні методи викладання, авторські методики. У цілому ці методи поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології: компетентнісний – навчання, спрямоване на розвиток навичок, умінь і якостей, які знадобляться в роботі; різноманітні інтегровані методи навчання (заняття-ділова зустріч, заняття-подорож, заняття-навчальна конференція, заняття-презентація тощо); проектно-дослідницький метод: парі або групі студентів дають комплекс завдань чи

проблемне питання, визначений час для виконання; заняття на основі інформаційно-комунікаційних технологій. Передбачається використання дистанційних форм навчання: відеоконференції в форматі лекцій або семінарів, онлайн дискусії; індивідуальне і групове консультування, опитування, спільна робота здобувачів з викладачем з додатками, комп'ютерними програмами.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

1) Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів – *диспути, доповіді, бесіди*.

2) Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук – *робота в малих групах; проведення круглого столу та аналіз його результатів; індивідуальні завдання*.

3) Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території – *ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, командні проекти, студентські презентації*.

4) Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання – *індивідуальний тренінг, модульна контрольна робота, реферати, есе, поточне опитування, екзамен*.

5) Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях – *виступи на наукових заходах, групова дискусія, захист кваліфікаційної роботи*.

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1	Поточний	поточне опитування, перевірка практичних робіт, оцінювання студентських презентацій
2	Періодичний	тестові завдання
3	Самостійна робота	демонстрація і групове обговорення результатів самостійно виконаного завдання
4	Підсумковий контроль	екзамен

Пропущені заняття студенти відпрацьовують згідно завдань по темам, розміщених у класрумі дисципліни або отриманих від викладача з

обов'язковим прикріпленням результатів практичного завдання, реферату, презентації у класрумі.

Підсумковий контроль проходить у формі екзамену у вигляді усної відповіді на білет аудиторно або дистанційно у вигляді відеоконференції у Meет.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Поточна успішність										Сам. робота	Залік / екзамен	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	20	20	100

Розподіл балів за формами контролю.

Відвідування лекції / виконання завдань до лекційного матеріалу – 2 балів;

Робота на практичних заняттях – 2 балів;

Робота на семінарських заняттях – 2 балів;

Робота на індивідуальних заняттях – 2 балів;

Самостійна робота – 2 балів;

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

60 балів

Підсумковий контроль – 20 балів

Всього: 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним

		дисципліни	вивченням дисципліни
--	--	------------	-------------------------

8. Навчально-методичне забезпечення

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Робоча програма дисципліни	1-10
2	Опірний конспект лекцій	1-10
3	Навчальні посібники; Кейси	1-10
4	Силабус	1-10
5	Збірка тестових і контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень студентів;	1-10
6	Засоби підсумкового контролю (запитання до екзамену, комплект білетів для підсумкового контролю)	1-10
7	Телефон, ноутбук, комп'ютер з відповідним програмним забезпеченням, що дозволяє працювати у сервісі G Suite for Education	1-10

Методичне забезпечення:

1. Божко Л.Д. Робоча програма навчальної дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» для студентів 2 курсу денної форм навчання напряму підготовки 242– «туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.

2. Божко Л.Д. Силабус навчальної дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» для студентів 2 курсу денної форм навчання напряму підготовки 242– «туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.

3. Божко Л.Д. Методичні вказівки для виконання практичних (семінарських) робіт з навчальної дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» для студентів 2 курсу денної форм навчання напряму підготовки 242– «туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.

4. Божко Л.Д. Опірний конспект лекцій з дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» для студентів 2 курсу денної форм навчання напряму підготовки 242– «туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.

9. Рекомендована література

Обов'язкова

1. Кузик С. П. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід: монографія / Степан Кузик. Львів : Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 254 с.
2. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посібник / П.О. Масляк. К.: Знання, 2008. 343 с.
3. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія / за заг. ред. В. Г. Герасименко. Одеса : ОНЕУ, 2016. 262с.
4. Покоłodна М.М., Божко Л.Д., Туристське краєзнавство: навчальний посібник. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2013. 310 с.
5. Стафійчук В.І. Рекреалогія: навч. посібник. К.: Альтпрес, 2006.
6. Сюткін С.І., Леонтєва Г.Г. Рекреаційна географія / С.І. Сюткін, Г.Г. Леонтєва. Суми: СумДПУ, 2007.
7. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. / Н.В.Фоменко. К. : Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

Додаткова

1. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії / О.О. Бейдик. К. : “Палітра”, 1997. 130 с.
2. Ващенко Н. П. Рекреаційні комплекси світу. Опорний конспект. К. : КНТЕУ, 2004. 202 с.
3. Гудзь П.В. Економічні проблеми розвитку курортно-рекреаційних територій. Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, ЛТД”, 2001. 269 с.
4. Жданова О.М., Тучак А.М., Поляковський В.І., Котова І.В. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму: Навч. посіб. Луцьк: Вежа, 2000. 234 с.
5. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. / П. О. Масляк. К.: Знання, 2008. 343с.
6. Нарстедт В., Піводда М. Рекреаційний сервіс в Європі: професія або інтуїція? Перспективи оздоровчого туризму в умовах бальнеолікарень і курортів / Пер. з нім. Ужгород: Ліра, 2001. 119 с.
7. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: Зб. нормативно-правових актів / Під заг. ред. проф. В.К. Федорченка. К.: Юрінком Інтер, 2002. 640 с.
8. Стафійчук В.І. Рекреалогія: Навч. посібник. К.: Альтпрес, 2006. 264. с.
9. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rada.gov.ua/news/zak>
2. Наукова періодика України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> –.
3. Електронні підручники онлайн «Туризм». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/bib/tourism_books.pdf

4. Все про туризм - туристична бібліотека. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tourlib.net/ua.htm>
5. Сайт Наукової бібліотеки СНУ ім. В.Даля «Туризм». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.snu.edu.ua/index/turizm/0-129>
6. БД Освіта. ua. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/psychology>.
7. Бальнеологічні курорти світу (текстовий варіант). Розглядається за регіонами і країнами світу. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://webdesign.perm.ru/006/01/Balneol.html>
8. Бальнеологічні курорти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.allmedicina.ru/news.php?rubr=71>.
9. Закон України «Про курорти» від 05 жовтня 2000 р. № 2026-III із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 19 січня 2006 року N 3370-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourlib.net/zakon/concept2.htm>.

10. Методичні вказівки до виконання практичних (семінарських) робіт

Практичне заняття № 1.

Тема: Рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання

Питання для обговорення:

1. Поняття рекреаційної діяльності
2. Види і форми рекреаційної діяльності
3. Економічна ефективність рекреаційної діяльності

Завдання:

1. Скласти глосарій основних понять дисципліни (не менше 20 термінів).
2. Провести Ділову гру «Асоціативний ряд». Під час проходження ділової гри студенти знайомляться з основними поняттями дисципліни, заповнюють конспект-організатор по кожному терміну - 10 асоціацій.

Література: 1-8; 2, 5, 11-13; 1, 3,4.

Практичне заняття № 2.

Тема: Рекреаційна галузь

Питання для обговорення:

1. Умови та фактори розвитку рекреаційної галузі
2. Територіальна організація
3. Проблеми та перспективи розвитку

Завдання: Опрацювати лекційний матеріал та інші інформаційні джерела та підготувати реферат за темою обраною самостійно в межах розглянутих питань

Література: 1-8; 2, 5, 11-13; 1, 3,4.

Семінарське заняття № 3

Тема: Рекреаційне природокористування й охорона природи

Питання для обговорення:

1. Сутність і функціональна модель рекреаційного природокористування.
2. Охорона природи як одна з функцій рекреаційного природокористування.
3. Рекреаційна дигресія. Визначення стадій рекреаційної дигресії. Рекреаційне зонування території

Завдання:

1. Опрацювати лекційний матеріал та інші інформаційні джерела та підготувати реферат за темою обраною самостійно в межах розглянутих питань.
2. Організувати і провести круглий стіл на тему : «Рекреаційне природокористування й охорона природи». Розглянути питання: платне природокористування як інструмент охорони природи в системі рекреаційного природокористування; окреслити основні напрями природоохоронної діяльності в процесі рекреаційного використання ресурсів на сучасному етапі.

Література: 1-8; 3, 8, 9, 13; 3, 4, 5.

Семінарське заняття № 4**Тема: Рекреаційне районування світу****Питання для обговорення:**

1. Загальні засади та основні схеми рекреаційного районування
2. Особливості міжнародних рекреаційних потоків
3. Рекреаційні регіони світу

Завдання: підготувати реферати та презентацію на запропоновану тему:

- Загальна характеристика обсягів і тенденцій світового рекреаційного процесу.
- Міжнародні рекреаційні потоки.
- Чинники, що впливають на формування та географічну спрямованість міжнародних туристичних та рекреаційних потоків.
- Поняття про держави-експортери і держави-імпортери в міжнародному туризмі.
- Різні підходи до рекреаційного районування світу.
- Характеристика рекреаційних регіонів світу.
- Загальні засади та принципи рекреаційного районування.
- Таксономічні одиниці рекреаційного районування.
- Визначення поняття рекреаційного району, його характерні властивості.
- Ознаки рекреаційних районів і методика їх виділення.

Література: 1-8; 1, 2, 5, 6, 11; 2-4.

Семінарське заняття № 5**Тема: Європейський рекреаційний регіон****Питання для обговорення:**

1. Південноєвропейський туристичний район
2. Північноєвропейський туристичний район
3. Західноєвропейський туристичний район
4. Центрально-східноєвропейський туристичний район

Завдання: Порівняйте забезпеченість туристичними ресурсами країни регіонів Європи і заповніть таблицю:

	Площа і населення	Особливості геотуристичного положення	Основні погодно-кліматичні характеристики	Забезпеченість природним і туристичними ресурсами	Забезпеченість суспільним і туристичними ресурсами	Сильні і слабкі сторони у забезпеченості туристичними ресурсами
Південноєвропейський туристичний район (всі країни регіону): - (країна)						
Північноєвропейський туристичний район - (країна)-						
Західноєвропейський туристичний район - (країна)-						
Центрально-східноєвропейський туристичний район - (країна)-						

Література: 1-8; 2, 5, 7, 11-13; 2-4.

Практичне заняття 6.

Тема: Рекреаційні комплекси Американського регіону

Питання для обговорення:

1. Північноамериканський туристичний район
2. Центральноамериканський туристичний район
3. Карибський басейн
4. Південноамериканський туристичний район

Завдання: Описати туристичні ресурси країн Американського регіону в таблиці (Див приклад). Підготувати презентацію для однієї з країн. Країни розподілити в групі щоб не було повторів

Країна	Головні природні туристичні ресурси	Культурно-історичні туристичні центри і об'єкти
Беліз Столиця – Бельмопан; Площа – 23,9 тис. км ² ; Населення – 307 тис. осіб	Тропічний пасатний клімат; коралові рифи; пляжі вздовж усього узбережжя Карибського моря; карстові області, у тому числі підводні; національні парки і заповідники: Кокскомб-Бесін-Вайлдлайф-Санктуарі, Лоухінг-Бірд-Кей, Маунтін-Пайн-Рідж, Ріо-Браво-дель-Норте, Ком'юніті-Бабун-Сенк'юрі (більше 40 % території і 30 % узбережжя відведені під природоохоронні території).	Руїни давнього міста майя Каракол із пірамідою Канаа; залишки міста-фортеці Шунантуніч з пірамідою Ель-Кастільо; Алтун-Ха – один із найбільших археологічних центрів, в якому збереглися пам'ятки цивілізації майя; Лубаантун – давнє місто із залишками фортифікаційних споруд, пірамід, яке у 1927 р. "подарувало" велику загадку майя – череп людини, майстерно вирізьблений із цілісного шматка кварцу.

Література: 1-8; 2, 5, 7, 11-13; 2-4.

Практичне заняття 7.

Тема: Рекреаційні комплекси Африки

Питання для обговорення:

1. Особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки
2. Туристичні регіони Африки
3. Основні курорти Африки

Завдання:

1. Підготувати доповідь, де висвітлити умови та фактори рекреаційного районоутворення Африки. Ознайомити з рекреаційними ресурсами та характером рекреаційної спеціалізації даного регіону, зосередившись на детальному описі найважливіших рекреаційних центрів африканського регіону. Висвітлити особливості потужностей, географії, структури та динаміки рекреаційних потоків в даному регіоні. Доповідь доповнити презентацією.

2. Скласти таблицю з основними курортами Африки

	Назва курорту, місце знаходження	Основні характеристики курорту

Література: 1-8; 2, 5, 7, 11-13; 2-4.

Практичне заняття 8.**Тема: Рекреаційні комплекси Азії****Питання для обговорення:**

1. Південноазійський туристичний район
2. Північно-східноазійський туристичний район
3. Південно-східноазійський туристичний район

Завдання:

1. Ознайомити з рекреаційними ресурсами та характером рекреаційної спеціалізації даного регіону, зосередившись на детальному описі найважливіших рекреаційних центрів Азії.

2. Висвітлити особливості потужностей, географії, структури та динаміки рекреаційних потоків в даному регіоні.

Література: 1-8; 2, 5, 7, 11-13; 2-4.

Практичне заняття 9.**Тема: Рекреаційні комплекси Австралії й Океанії****Питання для обговорення:**

1. Австралія
2. Океанія

Завдання: Скласти каталог історико-культурних ресурсів Австралії та Нової Зеландії за наведеним прикладом. Якщо знайдете, додайте в таблицю невелике фото об'єкта.

Історико-культурні ресурси Австралія		
	Назва	Місце знаходження
	<p style="text-align: center;"><i>Сіднейський оперний театр – символ Австралії</i></p> <p style="text-align: center;">Будівля включає 900 приміщень, зокрема Концертний зал, Оперний Театр, Драматичний і Камерний Театри, 4 ресторани і Зал Прийомів. Дах будівлі, побудованої у формі чотирьох черепашок, покриває більше мільйона плиток, які при різному освітленні створюють різноманітну колірну гамму. Цей красивий твір</p>	<p style="text-align: center;">М. Сідней</p> <p>Будівля знаходиться у Сіднейській гавані на мисі Беннелонг Пойнт і займає площу 2,2 га.</p>

	мистецтва та архітектури, розроблений Йорном Утзоном, був оголошений ЮНЕСКО об'єктом Всесвітньої спадщини в 2007 році	
Історико-культурні ресурси Нової Зеландії		
	Назва	Місце знаходження

Література: 1-8; 2, 5, 7, 11-13; 2-4.

Практичне заняття 10.

Тема: Рекреаційні комплекси Близького Сходу

Питання для обговорення:

1. Країни Північної Африки
2. Туристсько-рекреаційні ресурси ОАЕ, Саудівської Аравії, Єгипту, Йорданії.

Завдання:

1. Охарактеризуйте особливості розвитку туристсько-рекреаційної діяльності в Єгипті та в Саудівській Аравії. Результати представити у вигляді таблиці.
2. Розділитися на малі групи і презентувати туристичні ресурси Йорданії, Тунісу, Ізраїлю та ОАЕ.

Література: 1-8; 2, 5, 7, 11-13; 2-4.

11. Питання до екзамену

1. Назвіть об'єкт, предмет та завдання дисципліни «Рекреаційні комплекси світу».
2. Охарактеризуйте зміни в сучасному суспільстві, що впливають на розширення рекреаційної діяльності.
3. Які правові та законодавчі акти регулюють діяльність в рекреаційній галузі?
4. Укажіть головні функції рекреації. Яка з них провідна?
5. Обґрунтуйте сутність поняття «відпочинок».
6. Розкрийте сутність поняття «вільний час» та наведіть його структуру.
7. Охарактеризуйте комплекс факторів, які впливають на розвиток рекреаційної діяльності.
8. Перелічіть та поясніть, в чому полягають особливості надання рекреаційно-туристських послуг.

9. Назвіть фактори, що впливають на формування рекреаційних потреб.
10. Обґрунтуйте пріоритетність рекреаційних потреб в рекреаційній діяльності.
11. Охарактеризуйте зміст головних різновидів рекреаційних потреб.
12. Охарактеризуйте співвідношення та взаємозалежність індивідуальних, групових і суспільних рекреаційних потреб.
13. Охарактеризуйте поняття рекреаційно-ресурсного потенціалу.
14. Охарактеризуйте цикли рекреаційної діяльності.
15. Назвіть сучасні тенденції, що відображають зміни в структурі рекреаційних потреб.
16. Що таке елементарні рекреаційні заняття, якими є їхні особливості?
17. Що таке тип рекреаційної діяльності? Наведіть декілька прикладів.
18. Сутність і функціональна модель рекреаційного природокористування.
19. Охорона природи як одна з функцій рекреаційного природокористування.
20. Рекреаційний вплив на природні комплекси.
21. Сформулюйте практичні й наукові підстави виокремлення рекреаційно-туристських територій.
22. Інструменти охорони природи в системі природокористування.
23. Поняття рекреаційної дигресії.
24. Які відомі таксонометричні одиниці рекреаційного районування?
25. Поясніть, чому при світовому рекреаційному районуванні головною одиницею є держава.
26. На які рекреаційно-туристські регіони і субрегіони поділяється територія світу за районуванням UNWTO?
27. У яких регіонах світу відзначається найвищий рівень туристського навантаження? Які регіони світу мають незначні туристські потоки?
28. Охарактеризуйте сутність і завдання рекреаційного районування.
29. Визначте рекреаційні райони Європи. Назвіть фактори, які найбільше впливають на розвиток рекреаційних комплексів у регіоні Європи.
30. Коротко охарактеризуйте розвиток рекреаційних комплексів у субрегіонах Європи.
31. Якою є спеціалізація рекреаційного господарства Західної Європи?
32. Охарактеризуйте рекреаційно-ресурсний потенціал Американського регіону.
33. Наведіть приклади значення сучасного етнокультурного потенціалу для країн Латинської Америки.
34. Назвіть рекреаційно-туристські центри Америки.
35. Охарактеризуйте природні рекреаційні ресурси Америки.
36. Дати оцінку історико-культурних рекреаційних ресурсів Америки.
37. Назвіть країни Африки, в економіці яких рекреація має найважливіше значення.
38. Якою є спеціалізація рекреаційної діяльності в Африканському регіоні?

39. Охарактеризуйте особливості розвитку рекреаційних комплексів субрегіонів Африки.
40. Назвіть фактори, які уповільнюють розвиток рекреаційних комплексів Африки.
41. На які субрегіони поділяються Азійсько-Тихоокеанський регіон та Близький Схід?
42. Охарактеризуйте країни-лідери Близькосхідного регіону за туристським прибуттям.
43. Надайте загальну характеристику рекреаційних ресурсів Азії.
44. Надайте загальну характеристику рекреаційних ресурсів Австралії і Океанії.
45. Надайте загальну характеристику рекреаційних ресурсів Близького Сходу.
46. У чому полягають особливості спеціалізації рекреаційного господарства Азії, Близького Сходу, Австралії і Океанії?
47. Якою є спеціалізація рекреаційного господарства Австралазійського субрегіону?
48. Оцініть рекреаційні ресурси Азії.
49. Оцініть рекреаційні ресурси Австралії та Океанії.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу

Укладач:

Божко Любов Дмитрівна,
доктор культурології, завідувач кафедри туристичного бізнесу

Друкується в авторській редакції

План 2023

Підписано до друку 20.04.2023 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф.
Ум. Друк арк. . Обл.-вид. арк. . Тираж 100. Зам. №
ХДАК, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК